

Grote of Sint Vituskerk Naarden

Zondag 5 juli 2026

Eerste zondag van de zomer

Voorganger: ds. Evert-Jan van Katwijk

Organist: Wybe Kooijmans

Met veel zomerse zondagen met onze eigen predikant op het rooster, is het uitdagend te kiezen voor een doorgaande lezing uit één Bijbelboek. Veel overeenkomst met de huidige tijd van religieuze vervreemding en - veroordeling, biedt daarbij de brief aan de Hebreëën.

Wel of geen brief?

Het is maar de vraag of de brief aan de Hebreëën wel een echte brief is. De gebruikelijke begroeting aan het begin ontbreekt, en inhoudelijk lijkt het boek meer een retorisch betoog (preek?) dan een brief. Toch wordt het beoogd publiek net als in de brieven van Paulus aangesproken met 'broeders en zusters' en 'geliefden', en eindigt het boek met een slotgroet. De auteur noemt zijn geschrift zelf (13:22) 'dit woord van aanmoediging' (τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως *tou lógon tēs paraklēseōs*), waardoor veel geleerden het document interpreteren als een preek van een kerkleider voor zijn gemeente, met het slot van een brief.

Aan wie?

Hoewel in het boek zelf geen geadresseerden genoemd worden, staat in de titel 'aan de Hebreëën'. Vermoedelijk werd al vroeg in de overlevering van het boek aangenomen dat de auteur vooral een publiek van Joodse christenen op het oog had. Volgens de Amsterdamse nieuwtestamenticus F.W. Grosheide wordt het woord 'Hebreëën' in het Nieuwe Testament gebruikt voor Aramees sprekende christenen in Palestina. De apostel Paulus noemt zich ook 'Hebreëër' en Paulus is een echte Jood (2 Korintiërs 11:22 en Filippenzen 3:5). Daarom concludeert Grosheide dat dit Bijbelboek gericht is op (van oorsprong) Joodse christenen. Daarnaast komen er in het boek veel Joodse gebruiken aan de orde en wordt er veel geciteerd uit het Oude Testament. Dat doet vermoeden dat de geadresseerden bekend zijn met het Oude Testament en de Septuagint. Daartegenin meent B.D. Ehrman dat de adresseerden waarschijnlijk voormalige heidenen (niet-Joden) waren. De vergissing dat de 'brief' aan de Joden zou zijn gericht (met de bedoeling om hen te overtuigen zich tot het christendom te bekeren) komt dan wellicht voort uit het feit dat de auteur een groot aantal

redenen geeft waarom het christendom beter is dan alles wat het jodendom te bieden heeft. Maar de auteur lijkt eerder zijn van (heidendom tot christendom) bekeerde lezers te willen waarschuwen om zich niet tot het jodendom te bekeren.

Datering

De Brief aan de Hebreëen moet in ieder geval geschreven zijn na de hemelvaart van Jezus, gezien de prominente plaats van dit heilsfeit in het betoog van de auteur. De brief moet in elk geval ook gedateerd worden vóór 96 na Christus, omdat de eerste brief van Clemens aan de gemeente in Korinthe, die meestal in dat jaar gedateerd wordt, zinspeelt op de brief aan de Hebreëen. Het debat over de datering gaat met name over de vraag of de brief voor of na 70, het jaar van de val van Jeruzalem, werd geschreven.

In het jaar 70 na Christus werd Jeruzalem veroverd en de tempel verwoest. Opvallend is dat de auteur niet schrijft over de tempel, maar over de tabernakel. Wel wordt er steeds in de tegenwoordige tijd over de joodse eredienst geschreven. Deze tegenwoordige tijd wil echter niet zeggen dat er sprake was van een tegenwoordige eredienst. Opvallend is ook dat over de verwoesting van de tempel niet wordt geschreven, terwijl je dat wel zou verwachten indien dat bij de auteur bekend was. Wel lijkt er in sommige teksten op de aanstaande verwoesting van de tempel gehint te worden, zoals in hoofdstuk 8:13, waar staat dat het Joodse ('oude') verbond op het punt staat teloor te gaan. Dit zou erop kunnen wijzen dat de brief, wellicht vóór het jaar 70 geschreven, ná het jaar 70 nog is geredigeerd, met de val van Jeruzalem aan het eind van de Joodse Oorlog in het achterhoofd. (*Wikipedia*)

Vorbereitung

Orgelspel ter voorbereiding: Cantilene - Josef Rheinberger

Begroeting door de ouderling van dienst

De kaarsen worden aangestoken aan de Paaskaars.

We gaan staan.

♪ **De lichtvorst, de ontluisterde** - lied 633, strofe 1 en 2

(t. Jaap Zijlstra, m. Orlando Gibbons)

1 De licht-vorst, de ont-luis-ter-de,
ver-heft zijn aan-ge-zicht,

de zon die wij ver - duis - ter - den
breekt uit in stra - lend licht.

2 De glorie van de dageraad
verleent een hof zijn pracht,
geweken is het rouwgewaad,
de smartelijke nacht.

Bemoediging

V: Onze hulp is de naam van de Heer

G: die hemel en aarde gemaakt heeft.

V: Die trouw blijft tot in eeuwigheid

G: en niet loslaat waarmee zijn hand begon.

Drempelgebed

V: Barmhartige, laat uw licht opgaan, overal waar lijden en beproeving
ons levensgeluk verduisteren.

**G: Wek nieuwe hoop in ons door Jezus, de Levende,
wiens Woord wij willen horen.**

V: Moge zijn Geest bezit van ons nemen in deze vreugdevolle tijd,
en heel ons leven.

G: Amen.

 Nu ons een licht is opgegaan - lied 633, strofe 3, 4 en 5

3 Nu ons een licht is opgegaan,
gewenteld onze steen,
komen wij oog in oog te staan,
niet langer dood-alleen.

4 O teken dat zijn handpalm siert,
zijn hartstreek en zijn voet,
zijn onmacht heeft gezegevierd,
de onschuld van zijn bloed.

5 De liefde toont zijn aangezicht,
een zonnelied breekt aan,
vandaag zien wij het levenslicht,
de Heer is opgestaan.

We gaan zitten.

Kyriegebed, telkens besloten met lied 301h

(m. Suzanne Toolan)

Ky - ri - e e - le - i - son,

Ky - ri - e e - le - i - son.

Glorialied: Alle eer en alle glorie - lied 305

(t. Sytze de Vries, m. Willem Vogel)

1 Al - le eer en al - le glo - rie

geldt de luis - ter - rij - ke naam!

Vier de vre - de die Hij he - den

uit - roept o - ver ons be - staan.

Aan - ge - zicht vol van licht,

zie ons vol ont - fer - ming aan!

2 Alle eer en alle glorie
geldt de Zoon, de erfgenaam!
Als genade die ons toekomt
is Hij onze nieuwe naam.
Licht uit licht, / vergezicht,
steek ons met uw stralen aan!

3 Alle eer en alle glorie
geldt de Geest die leven doet,
die de eenheid in ons ademt,
vlam, die ons vertrouwen voedt!
Levenszon, / liefdesbron,
maak de tongen los voorgoed!

DIENST VAN HET WOORD

V: De Heer zij met u.

G: Ook met u zij de Heer.

We openen met de kinderen de Bijbel.

Gebed

♪ **Een rijke schat van wijsheid** - lied 313, strofe 1 en 2 (laatste 4 regels van strofe 4)
(t. Tobias Clausnizer, vert. Ad den Besten, m. Johann Rudolf Ahle)

1 Een rij - ke schat van wijs - heid
schonk God ons in zijn woord.
Heb moed, gij die op reis zijt,
want daar-mee kunt gij voort.
Gods woord is ons een licht,
en elk die in ver - trou - wen

daar-naar zijn le - ven richt,
die zal er - in aan - schou - wen
des He - ren aan - ge - zicht.

2 God opent hart en oren,
opdat wij in geloof
zijn roepstem zouden horen,
voor and're stemmen doof.

4 van dienst aan vreemde machten;
in 't woord herkennen wij
zijn plannen en gedachten.
Het rijk is ons nabij!

De kinderen gaan naar hun eigen bijeenkomst.

De Hebreeënbrief: **1, vers 1 t/m 2;4**

♪ **Psalm 110** - strofe 1, 2 en 3 (t. Jan Willem Schulte Nordholt, m. Genève 1551)

1 De He-re God heeft tot mijn heer ge-spro-ken:
‘Zit aan mijn rech-ter-hand, Ik houd ge-richt.
Ik zal uw vij - and slaan, tot hij ge-bro - ken
als voet-bank aan uw voe-ten ne - der - ligt.’

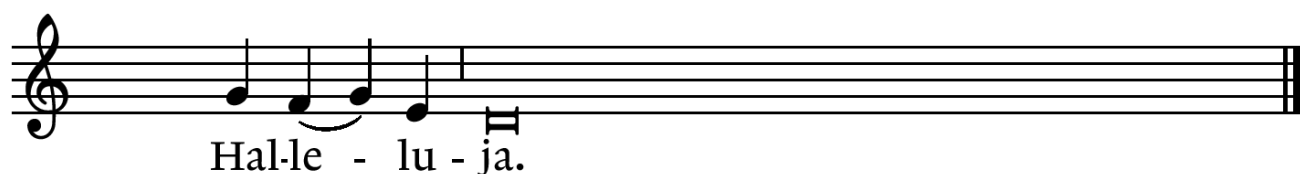
2 Hij reikt u zelf de scepter van de zege.
Van Sion uit bedwingt uw heerschappij
des vijands trots. Uw volk trekt allerwege
vrijwillig op, staat in de slag u bij.

3 Zie, uit de moederschoot van 't morgenrauwen
brengt u de bloem van heel het volk zijn groet
in heilige feestdos, ja 't zal om u dauwen
van levenslust en jeugdige overmoed.

De Hebreeënbrief: 2, vers 5 t/m 18

♪ Heerlijk verschenen is de dag - lied 621, strofe 1, 2 en 3

(t. en m. Nikolaus Herman, vert. Willem Johan van der Molen)

2 De nacht, de zonde en de dood,
de hel, het leed, de angst, de nood,
dit alles is tenietgedaan,
nu onze Heer is opgestaan.
Halleluja.

3 Die eens de buit was van de dood
en weerloos lag in aarde's schoot,
Hij heeft het licht teruggebracht,
Hij schenkt het leven overmacht.
Halleluja.

Overdenking

Orgelspel: Cantilene - Josef Rheinberger

De kinderen komen terug.

DIENST VAN HET ANTWOORD

♪ O Christus, woord der eeuwigheid - lied 826 (t. Ad den Besten, m. Wim Mennes)

1 O Chris-tus, woord der eeu-wig-heid,

dat naar ons uit-ging in de tijd

en daad werd, mens van hoofd tot voe-ten,

wij dan-ken U, God die Gij zijt,

dat Gij ons mens-lijk wilt ont-moe-ten.

2 Hoe hadden wij U ooit verstaan,
waart Gij niet tot ons uitgegaan,
o levenswoord van den beginne?
Spreek, woord van vlees en bloed, ons aan,
o Christus, treed ons leven binnen.

3 Gij werd een mens, maar zonder eer,
die in de wereld geen verweer,
niet heerlijks had voor mensenogen.
Gij woord dat antwoord vraagt, o Heer
geef dat wij U herkennen mogen.

Aandacht voor de inzameling van de gaven

p
Dans nos ob-scu-ri-tés, al-lu-me le feu qui ne s'é-teint ja -

mf *p*
mais, ne s'é-teint ja-mais. Dans nos ob-scu-ri-tés, al-lu-me le

pp
feu qui ne s'é-teint ja - mais, ne s'é-teint ja - mais.

Als alles duister is,
ontsteek dan een lichtend vuur dat nooit meer dooft,
vuur dat nooit meer dooft (2x)

Stil gebed
Onze Vader

Mededelingen vanuit de gemeente

We gaan staan.

🎵 **Slotlied: Jezus leeft en ik met Hem** - lied 641, strofe 1 en 2

(t. Christiaan Fürchtegott Gellert, vert. Ad den Besten, m. Berlijn 1653)

1 Je - zus leeft en ik met Hem!

Dood, waar is uw schrik ge - ble - ven?

Hem be - hoor ik en zijn stem

roept ook mij straks tot het le - ven,

op - dat ik zijn licht aan-schouw, -

dit is al waar ik op bouw.

2 Jezus leeft! Hem is het rijk
over al wat is gegeven.
En ik zal, aan Hem gelijk,
eeuwig heersen, eeuwig leven.
God blijft zijn beloften trouw, -
dit is al waar ik op bouw.

Zegen

Allen: gezongen Amen

Orgelspel: Chelsey Fayre - Reginald Goss-Custard

.....

Na de dienst is er een kopje koffie, thee of iets fris en de mogelijkheid elkaar te begroeten en te ontmoeten.

Collecte

50 % van de collecte is bestemd voor **CBB**, Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden

Vanuit een christelijke identiteit blinden en slechtzienden wereldwijd op een innovatieve en betaalbare manier blijvend voorzien in hun behoefte aan (christelijke) lectuur, informatie en educatie. Dit zodat zij geen belemmeringen ervaren om te participeren in kerk en samenleving.

25 % voor het eigen kerkenwerk

25 % voor de eigen diaconie

**CBB, Christelijke Bibliotheek
voor Blinden en Slechtzienden**

Givt

Gebruik de Givt-app om de QR-code te scannen en gewoon te blijven geven

De bloemen die vorige week op de tafel stonden, waren, bij de overstap van Olivier, voor Guido en Amarens Bas.

Diegene die deze week de bloemen wil brengen, gelieve zich te melden bij de dienstdoend diaken na afloop van de dienst.

Activiteiten deze week

Maandag 6 juli: **Gesprekskring rond Bijbel en leven**

Tijd & locatie: 10.00 uur, Witte Kerk, Koningin Wilhelminalaan

Dinsdag 7 juli: **Koffieochtend**

Tijd & locatie: 10.00 uur, Witte Kerk, Koningin Wilhelminalaan

Volgende week:

Zondag 12 juli, **2de zondag van de zomer**

Grote of Sint Vituskerk -10.15 uur

Voorganger: ds. Evert-Jan van Katwijk